

Төркөгөчлөр

Теркәгечләр – жөмлө

**кисәкләрен һәм кушма жөмләдә
гади жөмләләрне үзара бәйли
торган ярдәмче сүз төркеме.**

(Союзы- это вспомогагельные
частьи речи, которые соединяют
между собой члены предложения
и в сложных предложениях
простые предложения).

Теркәгечләр

Тезүче

(сочинительные)

Ияртүче

(подчинительные)

Тезүче теркәгечләр

□ **Жыючы** (собираательные):

һәм, да, дә, та, тә, тагын(снова)

□ **Каршы куючы** (противительные):

ләкин, ә, тик (лишь), әмма

□ **Бүлүче** (разделительные):

я, яки, яисә

Ияртүче теркәгечләр:

Чөнки, әгәр, аеруча, ягъни,
шуңа күрә (потому что, если,
особенно, поэтому)

□ - Теркәгеч нинди сүз төркеме?

(ярдәмче сүз төркеме)

□ - Алар нәрсәләрне үзара бәйләү өчен кулланылалар?

□ (Алар жөмлө кисәкләрен һәм кушма жөмлөдә гади жөмлөләрне бәйләү өчен кулланылалар).

□ - Сез нинди теркәгечләрне беләсез? Мисаллар әйтегез.

(Ә, ләкин, һәм, чөнки һ.б.).

Уникенче март.

Дүшәмбе көн.

Сыйныф эше.

Теркәгечләр.

ШИГЫРЬДӘГЕ МИН ЫӘМ СИН
АЛМАШЛЫКЛАРЫН ТӨРЛЕ
КИЛЕШЛӘРГӘ КУЕП ЯЗАРГА.

Килешләр	Алмашлыклар
Баш килеш	Мин, син
Иялек килеше	Минем, синең
Юнәлеш килеше	Миңа, сиңа
Төшем килеше	Минем, синем
Чыгыш килеше	Миннән, синнән
Урын-вакыт килеше	Миндә, сіндә

Казан – борынгы һәм тарихи шәһәр. Мең ел эчендә ул күп вакыйгалар кичергән, ләкин данлы исемен югалтмаган. Башкалабыз Сөембикә манарасы яки Кол Шәриф мәчете белән генә дә горурлана ала.

311 нче күнегү өстендә эшләү.

а) нокталар урынына тиешле хәрефләрне һәм кушымчаларны күеп дәфтәренә күчереп яз, кайсы төр төркәгечләр кулланылмаган? Шул төркәгечләр белән, текстны давам итеп, бер-ике жәмлә уйлап яз.

Ижади биремле эш.

*Нокталар урынына тиешле
теркәгечләрне куеп язарга.
(карточкаларда эш).*

САЙЛАНМА ДИКТАНТ

Тезүче теркәгечләр			Ияртүче теркәгечләр
жыючы	каршы куючы	бүлүче	гүя, чөнки
һәм	ләкин, әмма		

-
- - Бүгөн без нинди теманы өйрөнүне дэвам иттек?
 - -Теркэгечлэр ничэ төркемчэгэ бүленэлэр?
 - - Мэгънэ бэйлэнеше ягыннан тезүче теркэгеч ничэ төргэ буленэ?

Өй эше бирү

(өч төрле дәрәжәдәге карточка белән)

- 1. *Тезүче һәм ияртүче теркәгечләр кулланып, «Казаным» темасына хикәя язарга, теркәгечләрнең мәгънә бәйләнешен аңлатырга.*
- 2. *Газета-журналлардан тезүче һәм ияртүче теркәгечләр кәргән биш жәмлә сайлап язарга, теркәгечләрнең төркемчәләрен билгеләргә.*
- 3. *Әдәбият дәрәслегеннән тезүче һәм ияртүче теркәгечләр кәргән биш жәмлә сайлап язарга.*

Игътибарыгыз өчен рәхмәт!